

Miljøministerens svar på spørgsmål nr. 280 (alm. del) stillet af folketingsmedlem Steen Gade (SF)

Spørgsmål 280:

"Vil ministeren - i samarbejde med udenrigsministeren - sikre, at den danske regering gerne i samarbejde med andre "polarstater" udarbejder et forslag til en international aftale om et sådant reservat?"

Svar:

Som det fremgår af svaret på spørgsmål 279, foreligger der, så vidt By- og Landskabsstyrelsen er bekendt, endnu ikke noget konkret forslag fra amerikanske og canadiske forskere til et isreservat i Polarhavet. Danmark og Grønland har heller ikke på nuværende tidspunkt planer om et internationalt reservat i Arktis.

Polarhavet er, uanset at det for en stor del er dækket af is, et havområde, hvorimod Antarktis er et landområde. I modsætning til Antarktis er Arktis beboet, og befolkningerne omkring Polarhavet er meget afhængige af områdets ressourcer. Derfor er de fem nationer, der grænser op til Polarhavet (USA, Canada, Rusland, Norge og Grønland/Danmark), også meget opmærksomme på problematikken omkring et øget pres på ressourcerne i det arktiske område.

De fem lande har for nylig med Ilulissat Deklarationen (28. maj 2008) tydeligt vedkendt sig deres forpligtelser til at beskytte det arktiske område med udgangspunkt i FN's Havretskonvention. Det betyder på den ene side udstrakte forpligtelser til at imødegå forurening og beskyttelse af naturværdierne, men også ret til at udnytte naturen og dens ressourcer på en forsvarlig måde. De arktiske lande finder derfor ikke behov for en ny traktatlignende aftale for Arktis.

De vigende isforekomster vil betyde øgede muligheder for olieeftersforskning og -indvinding i det arktiske område. På ministermødet i april 2009 i Arktisk Råd forventes landene at vedtage nye opdaterede retningslinjer for offshore olie- og gasaktiviteter med henblik på at beskytte det arktiske miljø i forbindelse med udnyttelsen af disse ressourcer.

Desuden forventes Arktisk Råd på ministermødet at vedtage anbefalinger til beskyttelse af det arktiske område med udgangspunkt i den forventede øgede skibstrafik og aktiviteter i Arktis. Dette sker på baggrund af en omfattende vurdering af udviklingen af sejladsen i det arktiske område.

Økonomi- og Erhvervsministeriet har i den forbindelse oplyst, at søtransport i arktiske farvande skal ske på ikke-diskriminerende vilkår. Regler for sejladsen i disse farvande, herunder f.eks. i form af forbudsområder, bør derfor gælde skibe uanset flag. Tiltag skal ske i overensstemmelse med internationale regler, herunder den internationale havretskonvention, der forholder sig til retten til fri passage og hvilke indgreb, der kan gøres i denne ret.

Det kan i øvrigt oplyses, at der arbejdes aktivt i FN's søfartsorganisation (IMO) for at revidere IMO's vejledning om sejlads i arktiske farvande med henblik på at styrke sikkerheden. Fra dansk side ser man gerne, at vejledningen gøres til bindende internationale regler, og man arbejder derfor aktivt herfor. Endvidere har IMO igangsat et arbejde med at se på behovet for at skærpe kravene til besætningernes kvalifikationer, når der skal sejles i isfyldte farvande. Danmark bidrager til arbejdet.

Afslutningsvis kan jeg opsummere, at de fem lande, der grænser op til Arktis, fortsat vil samarbejde i Arktisk Råd om en bæredygtig udvikling i Arktis med baggrund i en balanceret økonomisk, social og miljømæssig udvikling, og at det i den sammenhæng har stor betydning, at Grønland og Færøerne deltager aktivt i dette arbejde.